

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»
Навчально-науковий інститут психології**

Кафедра психології

Русин Анна Василівна

УДК 378.015.3:005.32

Кваліфікаційна робота

**ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ І СТРАТЕГІЙ НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ
З ПЕРФЕКЦІОНІСТСЬКОЮ НАВЧАЛЬНОЮ МОТИВАЦІЄЮ**

053 «Психологія»
«Організаційна психологія»

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр

Кваліфікаційна робота містить результати власних доробок. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело _____Русин Анна Василівна

Науковий керівник

Петрунько Ольга Володимирівна доктор
психологічних наук, старший науковий
співробітник, професор кафедри
психології

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПЕРФЕКЦІОНІСТСЬКОЇ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ	6
1.1. Мотиваційна сфера особистості у психологічній науці	6
1.2. Мотиваційні чинники перфекціонізму студентської молоді	11
1.3. Методологічне обґрунтування дослідження перфекціонізму	15
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2 ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЦІЛЕЙ І СТРАТЕГІЙ НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ З ПЕРФЕКЦІОНІСТСЬКОЮ НАВЧАЛЬНОЮ МОТИВАЦІЄЮ	28
2.1. Організація та методи емпіричного дослідження	28
2.2. Аналіз та інтерпретація результатів дослідження	30
Висновки до розділу 2	54
РОЗДІЛ 3 ОПТИМІЗАЦІЯ ЦІЛЕЙ І СТРАТЕГІЙ НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ З ПЕРФЕКЦІОНІСТСЬКОЮ НАВЧАЛЬНОЮ МОТИВАЦІЄЮ	56
3.1. Програма оптимізації стратегії навчання студентів з перфекціоністською навчальною мотивацією та оцінка її ефективності	56
3.2. Оцінка динаміки змін у мотиваційній сфері особистості студентів з перфекціоністською навчальною мотивацією ..	65
3.1. Рекомендації для студентів з перфекціоністською навчальною мотивацією	67
Висновки до розділу 3	73
ВИСНОВКИ	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	79
ДОДАТКИ	88

РЕФЕРАТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
«ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ І СТРАТЕГІЙ НАВЧАННЯ У
СТУДЕНТІВ З ПЕРФЕКЦІОНІСТСЬКОЮ НАВЧАЛЬНОЮ
МОТИВАЦІЄЮ»

Сучасне соціокультурне становище характеризується постійним підвищенням вимог до ефективного функціонування особистості в суспільстві. Студентська молодь, як специфічна соціально-вікова група, відчуває ці суспільні виклики особливо гостро, оскільки стоїть перед завданням вибору життєвої стратегії, формування особистих і професійних якостей, соціальної і особистісної ідентифікації. Серед ключових завдань для студентської молоді – самоствердження, досягнення значущих результатів, формування власної позиції та моделі успіху, що сприятиме ефективній адаптації у різних сферах суспільної діяльності. Хоча прагнення до досконалості слугує рушійною основою для гармонійної соціалізації, воно може перетворюватися на погоню за найкращим ідеалом, трансформуючись у постійне прагнення відповідати найвищим нормам та стандартам – тут виникає питання перфекціонізму.

Суттєвим чинником у формуванні прагнення до самовдосконалення є мотивація, система взаємопов'язаних мотивів, потреб, інтересів, що тісно пов'язана з цінностями, установками, ідеалами та переконаннями.

Мотиваційні процеси є основою активності студентської молоді і відіграють важливу роль у формуванні їхнього нахилу до перфекціонізму. Питання про перфекціонізм стало надзвичайно популярним у психологічній літературі завдяки активним дослідженням за останні 20-30 років.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та емпірично дослідити формулювання оптимальних цілей і стратегій навчання студентів з перфекціоністською навчальною мотивацією.

Завданнями є:

1. Теоретично дослідити особистісну сферу студента з перфекціоністською мотивацією.

2. Розробити методологічні основи дослідження перфекціоністської мотивації студентів.

3. Емпірично дослідити цілі та стратегії навчання студентів з перфекціоністською мотивацією.

4. Розробити програму і тренінг з оптимізації стратегії навчання студентів з перфекціоністською навчальною мотивацією.

5. Розробити рекомендації з оптимізації навчальної мотивації.

Об'єкт дослідження теоретично дослідити та емпірично верифікувати цілі і стратегії навчання студентів з перфекціоністською навчальною мотивацією.

Предмет дослідження – формулювання оптимальних цілей і стратегій студентів з перфекціоністською навчальною мотивацією.

У **вступі** обґрунтовано актуальність досліджуваної проблеми, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, методи; розкрито методологічні та теоретичні засади дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення кваліфікаційної роботи; наведено відомості про апробацію результатів дослідження, їх висвітлення у публікаціях, представлено дані щодо структури й обсягу кваліфікаційної роботи.

У першому розділі «Теоретико-методологічні засади перфекціоністської навчальної мотивації» проаналізовано ключові аспекти мотивації у контексті перфекціонізму. Починаючи з розділу "Мотиваційна сфера особистості у психологічній науці", автор роботи розглядає основні теорії та підходи до розуміння мотивації, зокрема, у контексті психологічної науки. Аналізуються різноманітні підходи до класифікації мотиваційних факторів та їх впливу на особистісний розвиток.

У наступному підрозділі "Мотиваційні чинники перфекціонізму студентської молоді" досліджуються конкретні мотиваційні фактори, що

впливають на формування перфекціоністських рис у студентів. Автор аналізує різноманітні підходи до визначення перфекціонізму та виявляє його зв'язок із мотиваційною сферою особистості.

У завершальному підрозділі "Методологічне обґрунтування дослідження перфекціонізму" автор надає теоретичне обґрунтування методів і підходів, які будуть використовуватися для аналізу та дослідження перфекціонізму серед студентської молоді. Описано психологічні та педагогічні методики, які допоможуть краще зрозуміти та проаналізувати даний явище.

Загальною метою цього розділу є узагальнення теоретичних та методологічних знань про мотивацію та перфекціонізм, що стане основою для подальшого дослідження впливу перфекціонізму на процес навчання студентів.

У другому розділі **«Емпіричне дослідження цілей і стратегій навчання у студентів з перфекціоністською навчальною мотивацією»** проведено конкретне емпіричних досліджень з метою вивчення взаємозв'язку між перфекціонізмом, смисложиттєвими орієнтаціями та цілями студентської молоді.

У підрозділі "Організація та методи емпіричного дослідження" описано методологічний підхід до проведення дослідження, включаючи організацію вибірки, збір та обробку даних. Автор використовує різноманітні методи, такі як авторська анкета для студентів, контент-аналіз, тест "Ціль у житті" Д. Крамбо і Л. Махоліка, "Шкала самооцінки" Манастера і Корзіні, а також "Багатовимірна шкала перфекціонізму" П. Л. Г'юїтта і Г. Л. Флетта.

У підрозділі "Аналіз та інтерпретація результатів дослідження" автор представляє отримані результати емпіричного аналізу, включаючи статистичні дані та показники, що характеризують ступінь виявлення перфекціонізму та його взаємозв'язок з смисложиттєвими орієнтаціями у студентів, а також робить висновки на основі отриманих даних, розглядає взаємозв'язки та тенденції, що були виявлені під час дослідження.

Висновки до розділу 2 містять підсумки емпіричного дослідження, а також відповідь на поставлені у розділі завдання та мету дослідження.

У третьому розділі «**Оптимізація цілей і стратегій навчання у студентів з перфекціоністською навчальною мотивацією**» проведено аналіз та оцінку різних аспектів, пов'язаних із стратегіями навчання та мотиваційною сферою студентів, які мають перфекціоністську настанову.

У підрозділі 3.1 "Програма оптимізації стратегії навчання студентів з перфекціоністською навчальною мотивацією" автор досліджує можливості покращення стратегій навчання, що адаптовані до особливостей студентів із перфекціоністською мотивацією. Розглядаються різні методи та підходи до оптимізації навчального процесу для цієї категорії студентів.

У підрозділі 3.2 "Оцінка динаміки змін у мотиваційній сфері особистості студентів з перфекціоністською навчальною мотивацією" проводиться аналіз змін у мотиваційній сфері студентів під впливом оптимізованих стратегій навчання. Вивчаються позитивні та негативні аспекти таких змін.

Підрозділ 3.3 "Рекомендації для студентів з перфекціоністською навчальною мотивацією" присвячений класифікації особистості студентів з урахуванням їхньої навчальної мотивації. Автор надає конкретні рекомендації щодо оптимальних стратегій навчання для кожного типу перфекціоністської мотивації.

Висновки до розділу 3 узагальнюють отримані результати та формулюють ключові висновки щодо типологізації цілей і стратегій навчання у студентів з перфекціоністською навчальною мотивацією.

Висновки. Аналіз емпіричних досліджень, присвячених вивченню перфекціонізму та його компонентів, дав нам змогу висунути припущення щодо їхнього зв'язку з певними психологічними конструктами особистості, а саме зі смисложиттєвими орієнтаціями та самооцінкою.

Результати кореляційного аналізу не підтвердили висунуту нами гіпотезу про взаємозв'язок складових перфекціонізму зі смисложиттєвими орієнтаціями. З цього випливає, що цілісне уявлення про себе, глибинні засади

особистості, її екзистенціальна сфера існують автономно від загального рівня перфекціонізму та його складових.

Результати проведеного дослідження мають як теоретичне значення, так і практичне. Теоретичне - перфекціонізм можна розглядати як соціально бажану поведінку. Було виявлено взаємозв'язки аспектів перфекціонізму з кількома шкалами самооцінки, зокрема з думкою суб'єкта про те, як його оцінюють інші. За результатами дослідження можна стверджувати, що в багатьох аспектах перфекціонізм тісно пов'язаний з уявленнями про досконалість, які існують у суспільстві, тим зразком поведінки, який воно транслює. У даному випадку перфекціонізм можна розглядати вже як соціально бажану поведінку людини, цей факт відкриває широке поле для вивчення феномена перфекціонізму в галузі соціальної поведінки особистості та побудови на основі цього подальших гіпотез.

Практичне значення полягає в тому, що вивчення компонентів перфекціонізму та їхніх взаємозв'язків зі смисложиттєвими орієнтаціями і самооцінкою слугує основою в коригуванні соціальної поведінки особистості та цілісному уявленні про себе, про свої якості та свої можливості як у професійному становленні, так і в ціннісно-особистісному.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Альохіна Н. В. Дослідження мотивації навчання у вищому навчальному закладі. Проблеми загальної та педагогічної психології : *збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України* / за ред. С. Д. Максименка. Т. XII. Ч. 6. К., 2010. С. 7-14.
2. Антонова Н. О. Особливості професійної мотивації студентів психологічного факультету. Актуальні проблеми психології : *збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України* / за ред. В. Моляко. Т. 12. Вип. 10. Ч. II. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2010. С. 22-33.
3. Антонова Н.О. Ціннісні орієнтації у системі особистісних якостей студентів вищого педагогічного навчального закладу: автореф. дис. ... канд. психол. наук. Київ, 2013. 16 с.
4. Бедлімов А.Т. Самоактуалізація студентів в контексті їх Я-концепції. *Психологія : збірник наукових праць НПУ ім. М.Драгоманова*. Вип. 2(9). К., 2010. С. 200-205.
5. Берюшова А.В. Поведінкові прояви самотності в юнацькому віці. *Теорія і практика сучасної науки*. Херсон. 2017. С. 60–62.
6. Бек Т. Аарон, Деніз Д. Девіс, Артур Фріман. Когнітивна психотерапія розладів особистості = *Cognitive Therapy of Personality Disorders*. — Київ : Науковий Світ, 2024. — 500 с.
7. Вавілова А.С. Аналіз адаптивних та дезадаптивних проявів перфекціонізму в ситуації досягнення. *Київський науково-педагогічний вісник*. 2015. №5. С.16-20.
8. Вавілова А.С. Гендерно-вікові особливості деструктивного перфекціонізму в дітей та підлітків. *Психологічні науки*. 2018. №1. С.14-20. educ_2023_100
9. Вавілова А.С. Деструктивні прояви перфекціонізму в ситуації досягнення: досвід корекції. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. №1. С.132-136.

10. Варій М.Й. Психологія особистості : навч. Посіб./- Київ : Центр учбової літератури, 2008. 592 с.
11. Вієвська М. Формування мотивації фахівця до безперервної професійної освіти. Вища школа. 2011. № 1. С. 75-82.
12. О.В. Скрипченко Вікова та педагогічна психологія. Київ : Просвіта, 2001. 416 с.
13. Вірна Ж. П. Мотиваційно-смілова регуляція у професіоналізації психолога. Луцьк : РВВ «Вежа» Волинського держ. ун-ту ім. Л. Українки, 2003. 320 с.
14. Гірняк А.Н. Деталізація психолого-педагогічного змісту етапів модульно-розвивальної взаємодії. *Психологія і суспільство*. 2018. № 3-4. С. 146-153.
15. Горні К. Невротична особистість нашого часу (The Neurotic Personality of our Time), 1937. / пер. з англ. і примітки А. І. Фета. — Philosophical arkiv, Nyköping (Sweden), 2016. 186 с.
16. Гресько В.В. Взаємозв'язок перфекціонізму та самоактуалізації особистості лікаря. *Актуальні проблеми психології*. Київ. 2016. №9. С.139- 146.
17. Грубі Т.В. Генезис перфекціонізму. *Проблеми сучасної психології*. 2016. №33. С.128-138.
18. Гуляс І.А. Перфекціоністські настанови як чинник професійної готовності майбутніх практичних психологів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. псих. наук : спец. 19.00.07 / І.А. Гуляс – Івано-Франківськ, 2007. – 20 с.
19. Данилевич Л.А. Психологічні відмінності прояву перфекціонізму обдарованих і девіантних особистостей Л.А. Данилевич Проблеми загальної та педагогічної психології. Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С.Д. Максименка. – Т. 9. – No 6. – К. : «ГНОЗІС», 2009.– С. 123–130.
20. Данилевич Л.А. Перфекціонізм як особистісний чинник академічної обдарованості студентів: дис. на здобуття наук. ступеня канд. психолог. наук

за спеціальністю 19.00.01 «Загальна психологія, історія психології»./- Київ, 2010.

21. Двобій Т.Ю. Проблема самотності у західній психологічній науці. Про Жданюк Л.О. Соціально-психологічні особливості студентського віку. *Вісник післядипломної освіти*. 2017. №4-5. С.28-40.

22. Занюк С.С. Психологія мотивації : навч. Посіб./- Київ : Либідь, 2002. 304 с.

23. Зарицька В.В. Вивчення життєвих планів студентів. Педагогіка і психологія формування творчої особистості : проблеми і пошуки : зб. наук. пр. Київ-Запоріжжя. 2002. Вип. 23. С. 70-74.

24. Зарицька В.В. Формування здатності до самореалізації : програма для старшокласника. Запоріжжя : Час, 2004. 24 с.

25. Зінківська О.Д. Методологічна парадигма дослідження особистісного зростання студента. Психологія : зб. наук. праць. К. : НПУ ім. М. Драгоманова, 2002. Вип. 18. С. 69–76.

26. Іванцева Л.І., Мацалак Ю.В. Негативні та позитивні аспекти феномену самотності як чинника особистісного розвитку. Матеріали *Міжнародної науково-практичної конференції: Тенденції розвитку психології та педагогіки* (м.Київ 13-14 квітня 2017 року). Київ, 2017. № 3.

27. Карамушка Л.М., Бондарчук О.І., Грубі Т.В. Діагностика перфекціонізму та трудоголізму особистості: психологічний практикум. Кам'янець Подільський, 2018. 64с.

28. Карл Густав Юнг (2018). Архетипи і колективне несвідоме (переклад українською) . Львів: Астролябія 2018.

29. Карпенко З.С. Перфекціонізм у структурі мотивації професійної діяльності особистості. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Філософські і психологічні науки*. 2004. Вип. 6. С. 131–134.

30. Карпенко О.В. Перфекціонізм як проблема психології особистості. *Правничий вісник Університету «КРОК»*. 2019. №34. С.144-150.

31. Кленіна К.В. Психологічні змістові особливості взаємозв'язку перфекціонізму та почуття самотності осіб юнацького віку. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*. 2019. №3(50). С.82-92.
32. Коваленко М.В. Дослідження вікових особливостей феномену перфекціонізму у студентів ВНМЗ. *Вісник МОРФОЛОГІЇ*. 2014. №2. Т.20.
33. Кононенко О.І. Диференціація видів перфекціонізму особистості. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*. 2015. №3(38).
34. Кононенко О.І. Психологічна структура перфекціонізму особистості. *Вісник ОНУ ім. І.І.Мечникова*. 2014. №31
35. Кононенко О.І. Теоретичні моделі вивчення перфекціонізму особистості в зарубіжній психології. *Scientific-journal: «PEM Psychology. Educology. Medicine»*. 2014.
36. Кононенко О.І. Фактор самопрезентації перфекціонізму в структурі перфекціонізму особистості. *Наука і освіта*. 2015.
37. Кононенко О.І. Вплив перфекціонізму на емоційну сферу особистості. *Психологічні науки*. 2014. №121.
38. Корнієнко В.В., Іванова А.К. Особливості взаємозв'язку перфекціонізму та копінг-стратегій у студентів. *Молодий вчений*. 2020.
39. Корчук В., Колєватова Д. Причини прояву самотності серед студентської молоді. *Вісник Львівського університету*. 2021. №37.
40. Костючик В.П. Особливості перфекціонізму у юнацькому віці. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції: Перспективи розвитку сучасної науки та освіти (м. Львів, 15-16 червня 2020 року)*. Львів, 2020.
41. Кузіна В.Д. Перфекціонізм як чинник розвитку професійної ідентичності офіцера Збройних Сил України: дис. канд. психол. наук за спеціальністю 19.00.09 «Психологія діяльності в особливих умовах.» Київ, 2018. 243с.
42. Кулешова О.В., Міхеєва Л.В. Самотність як психічний феномен: особливості прояву та причини виникнення. Усамітнення та самотність в

житті особистості: *Збірник тез за матеріалами круглого столу* (24 квітня 2020 р.). Київ, 2020.

43. Лашук В.Г. Дослідження особливостей переживання самотності в юнацькому віці за допомогою методу фокус-груп. *Актуальні проблеми психології*. 2007. №20.

44. Лоза О.О. Диференціація типів прояву перфекціонізму: *електронний журнал «Scientificword»*. 2013. №1(12).

45. Лозниця С.А. Ідея вдосконалення людини в європейській культурноісторичній традиції: парадигми розвитку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук за спеціальністю 09.00.04. «Філософська антропологія, філософія культури». Київ. 2003. 20с.

46. Лукіна Н.Б. Дослідження психологічних особливостей особистісних типологій перфекціоністів у структурі цільової спрямованості. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. №6. Т.1.

47. Лукіна Н.Б. Психологічні особливості цільової спрямованості перфекційної особистості: дис. канд. психол. наук за спеціальністю 19.00.01. «Загальна психологія, історія психології». Миколаїв, 2020. 218с.

48. Магдисюк Л., Притка І. Психологічні особливості прояву самотності у юнацькому віці. *Збірник наукових праць РДГУ*. 2010. №14. С.136-143.

49. Максименко С.Д., Максименко К.С., Папуча М.В. Психологія особистості: підруч./- Київ : ТОВ «КММ», 2007. 296 с.

50. Марчук С. Теоретичний аналіз психологічних особливостей перфекціонізму у юнацькому віці. *Психологічні перспективи*. 2021. №37. С.141–154.

51. Могі К. Маленька книжечка ікігай. Секрети щастя по-японському. Київ, 2019. 160с.

52. Петрунько О.В. Амбівалентний дискурс перфекціонізму. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2020. №4(60). С.233-247.

53. Пінська О. Професійна мотивація як засіб підвищення ефективності навчальної діяльності студентів. *Проблеми трудової і професійної підготовки*. 2009. Вип. 14. С. 111-115.
54. Подшивайлов Ф. М., Сергеев О. П. Мотиваційна сфера особистості : діагностично-розвивальний путівник : методичні рекомендації./- Київ : Інститут обдарованої дитини, 2015. 55 с.
55. Помазова О.В. Самотність як психологічний феномен. *Наукові записки*. 2013. №23. С.206-214.
56. Проскурня А.С. Диференціально-типологічна структура перфекціонізму як детермінанта виникнення депресивних і тривожних розладів. *Проблеми сучасної психології*. 2016. № 33. С. 33–38.
57. Радчук Г. К. Аксіопсихологія вищої школи : монографія. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. 380 с.
58. Скрипаченко Т.В. Аналіз основних психологічних підходів до вивчення перфекціонізму. *Проблеми сучасної психології*. 2019. №1(15). С.122-127.
59. Тимченко О.В. Самотність як соціально-психологічне явище: основні моделі та сучасні тенденції. *Теорія і практика сучасної психології*. 2018. №2. С.70-73.
60. Токар Н. Ф. Динаміка мотивації студентів в процесі професійної підготовки. *Педагогіка і психологія*. 2007. № 4. С. 151–154.
61. Фоменко К. І. Особливості мотиваційної сфери студентів, що прагнуть до успіху. *Актуальні проблеми практичної психології: зб. наук. пр. Ч. I. Херсон* : Вишемирський, 2010. С. 429–432.
62. Фоменко К.І. Перфекціонізм як характеристика особистості, яка прагне до переваги та досконалості. *Вісник Національного університету оборони України*. 2015. №3(46).
63. Фурман А.В., Гірняк А.Н. Психорозвивальна взаємодія в освітньому процесі та її концептуальні засади. *Психологічний часопис* : 2020. № 6 (38). Т. 6. С. 9–18.

64. Циганаш А. В. Психологічні умови розвитку академічної мобільності студентів як чинник їхнього професійного становлення : автореф. дис. ... канд. психол. наук. Київ, 2014. 20 с.

65. Чабанюк Н. І. Основні детермінанти розвитку мотивації. Проблеми загальної та педагогічної психології : *збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України* / за ред. С. Д. Максименка. Т. XII. Ч. 6. К., 2010. С. 376-384.

66. Чепурна Г. Л. Соціально-психологічні чинники перфекціонізму молоді: ступеня канд. психол. наук: спец. 19.00. 05 «Соціальна психологія». Київ, 2013

67. Шевченко О. В. Ціннісно-сміслові детермінанти процесу самовдосконалення особистості. Проблеми загальної та педагогічної психології : *зб. наук. праць Ін-ту психології ім. Г. Костюка АПН України* / за ред. С. Д. Максименка. Т. ХТV. Ч. 2. К., 2012. С. 395-402.

68. Шемигон Н.Ю. Формування ціннісних орієнтацій майбутніх психологів у процесі професійної підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Харків, 2008. 34 с.

69. Шлімакова І. І., Могилевець О.П. Могилевець Динаміка змін професійно-значимих ціннісних орієнтацій практичних психологів. *Практична психологія та соціальна робота*. 2013. № 9. С. 9-13.

70. Ямницький В. М. Психологічні чинники розвитку життєтворчої активності особистості в дорослому віці : автореф. дис. ... д-ра психол. наук. Київ, 2005. 37 с.

71. Ярошенко А.О. Ціннісний дискурс освіти: монографія. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. 156 с.

72. Ятчук М. С. Порівняння динаміки змін мотиваційної сфери особистості особистості курсантів і студентів вищих навчальних закладів МВС України в процесі навчання. Актуальні проблеми психології : *збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. Костюка*. Т. 12. Вип. 10. Ч. II. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2010. С. 447-455.

73. Adler, Alfred. *An Introduction of Alfred Adler*. Ed. Michael P. Maniaci. New York, NY: Routledge. Taylor and Francis Group, LLC. 2012.
74. Burns D.D. The perfectionist's script for self-defeat *Psychology Today*. November 1980. – P. 34 – 52.
75. Frost R., Marten P., Lahart C., Rosenblate R. The dimensions of perfectionism. *Cogn. Ther. Res.* 1990. Vol. 14. P. 449–468.
76. Hamachek D.E. Psychodynamics of normal and neurotic perfectionism. *Psychology*.1978. Vol. 15. P. 27-33.
77. Hewitt P., Flett G. Perfectionism in the self and social contexts: conceptualization, assessment, and association with psychopathology. *Journ of Personality and Social Psychology*. 1991. V. 60, N3. P. 456-470.
78. Hewitt P.L., Flett G.L., Sherry S.B., Habke M., Parkin M., Lam R.W., McMurtry B., Ediger E., Fairlie P., Stein M.B. The interpersonal expression of perfection: Perfectionistic self-presentation and psychological distress. *Journal of Personality and Social Psychology*, 2003, 84(6), 1303–1325.
79. Hollender M. H. Perfectionism // *Comprehensive Psychiatry*. 1965. V. 6. P. 94–1003
80. Horney. K. *The Neurotic Personality Of Our Time*. W.W. Norton & Company. 1994. 256 p.
81. Ingram R. E. *International encyclopedia of depression*. /- New York: Springer. 2009. P. 595
82. Shuler P. A. *Voices of perfectionism: Perfectionistic gifted adolescents in a Rural Middle School (Research Monograph 99140)* Storrs. CT: University Connecticut, The National Research Center on the Gifted and Talented . 1999
83. Tolman, E. C. *Purposive behavior in animals and men*, New York: The Century Co., 1932, P. 13